

A HATÁROZOTT MAGYAR MAGATARTÁS MEGLEPTE A SZERB KÖZVÉLEMÉNYT

A restitúciós és rehabilitációs törvény körüli bonyodalmak két dolgot hoztak felszínre, ami meglepte a szerb közvéleményt. Az egyik a határozott magyar magatartás: eddig nemigen tapasztalhatták, hogy Magyarország ilyen érzékenyen reagál egy olyan kérdésre, amely a nemzet kollektív megítélését, végső soron a múltját, az identitását érinti. A másik pedig az 1944-es téma felszínre kerülése, ugyanis a viták, interjúk során több sajtóorgánumban is megjelent, hogy mi igenis várunk ennek a véres bosszúkampánynak a beismerésére. Most a széles közvélemény is tudomást szerzett arról, amiről a szakmai, tudományos közvélemény már régóta tud: ugyanis működik a két köztársasági elnök kezdeményezésére alakult történész vegyes bizottság a II. világháború körüli események kivizsgálására. Amióta a bizottság munkája megkezdődött, és mindkét részről elindultak a kutatások, megszületett magas szinten az a politikai megegyezés, hogy hamarosan sor kerüljön egy közös koszorúzásra, egy megbékélési gesztusra, beismerésre, de a törvényi rehabilitációra is, pl. a kollektív bűnösség törlésére, az ezzel járó jogkövetkezmények felszámolására.

Ebbe a törekvésbe rontott bele a restitúciós törvény vitája, majd amikor a törvény elfogadása után Pásztor István hiába intézett nyílt levelet Boris Tadić elnökhöz, és maradt a kollektív bűnösként való megbélyegzés, a gesztus tervezése lekerült a napirendről. Most, a rehabilitációs törvénnyel szerencsére sikerült a restitúciós törvény megbélyegző voltát a gyakorlatban hatályon kívül helyezni, és bizonyos értelemben ez a törvény már automatikusan elvégzi a rehabilitálás egy részét, azt például, ami Csúrog, Zsablya és Mozsor magyar lakosságának kollektív érvényű megbélyegzését hatályon kívül helyezi. Remélhetőleg ez így is lesz.

Ami a további menetrendet illeti, a megbékélési gesztus megtételére vonatkozó háttér diplomáciai megbeszélések újra megindultak, annak a megtörténtét ugyanis mi nagyon fontosnak tekintjük. Ha megtörténik annak beismerése, hogy 1944-ben ártatlan magyarokat gyilkoltak itt, és megtörténik az áldozatok előtti főhajtás, akkor ebből következik a többi lépés. Én azt várom, hogy ez felnyitja a zsilipet, és, mint egy megnyert fellebbezés után, pl. a meglevő magyar intézmények nagyobb önbizalommal fognak működni. Ennek, dominóhatásként, sok pozitív következménye lehet az anyanyelvi oktatás, tankönyvek, nyelvhasználat területén és másutt. A Szerbia állampolgáraiként itt élő magyarok teljes hagyományja, múltja, jövője, érdekei, boldogulásuknak a kérdése egyenértékű, elfogadott összetevője lesz a Vajdaság és egész Szerbia politikai és államigazgatási csomagjának. Ezt várom.